

Påverkar sättet att kommunicera utfallet av en insats?

Kriser i landet blir allt fler och större. Fler och fler organisationer behöver samverka via radio vid krissituationer. Samtidigt verkar det som att det i praktiken finns en uppfattning om att samverkan skulle fungera bättre ansikte-mot-ansikte. Genomförd studie visar att sättet att kommunicera inte nödvändigtvis spelar någon roll för utfallet – åtminstone inte av en fiktiv insats.

I praktiken kan det ses tendenser av viljan att kunna ta tag i och se varandra i ögonen för att kunna samarbeta, diskutera och lösa problem. På grund av att kriser kan vara utbredda över stora geografiska områden och att flera organisationer ibland behöver samverka, är det dock inte alltid som möjligheten att samverka ansikte-mot-ansikte finns. Istället behöver kommunikationen ofta ske virtuellt, framförallt via radio eller telefon.

På flera ställen runtomkring i landet har gemensamma centraler byggts där flera organisationer, såsom SOS Alarm och räddningstjänst, tagit plats i samma byggnad. En av vinningarna med att samlokalisera tros vara att arbetet vid insatser kan effektiviseras och att man genom att kunna prata direkt till varandra, istället för över telefon, ska vinna tid.

Frågan är om det faktiska medlet av kommunikation har någon betydelse, och således om utfallet av en händelse påverkas av sättet att kommunicera.

För att bidra med kunskap kring denna fråga har det i denna rapport vid Lunds Tekniska Högskola genomförts försök med hjälp av ett mikrovärldsspel för att undersöka om det, vid krissituationer, spelar någon roll om kommunikation sker via radio eller ansikte-mot-ansikte.

Vid försöken fick ett antal grupper om tre försökspersoner deltaga i en fiktiv krissituation som byggts upp i ett mikrovärldsspel, MikroRisk. I spelet uppstod olika hot på olika ställen, vid olika tidpunkter, för de olika spelarna. För att

möta dessa hot, och hantera krissituationen, så att ett så lågt antal konsekvenser som möjligt uppstod, hade deltagarna ett visst antal resurser att fördela. Resurserna kunde antingen fördelas på egen spelplan, eller till någon av de andra spelarna. Deltagarnas gemensamma mål var att tillsammans få ett så lågt antal konsekvenser som möjligt. Kommunikation fick endast ske via radio.

Försöken jämfördes sedan mot tidigare försök, där förutsättningarna varit desamma bortsett från att spelarna då tilläts kommunicera samlokaliserat, ansikte-mot-ansikte.

Baserat på försöksresultaten verkar det inte som att utfallet av en insats tvunget måste påverkas av sättet att kommunicera. Varken det totala antalet konsekvenser eller antal resurser som delades mellan spelarna verkar ha skiljt sig mellan de som kommunicerade via radio kontra de som kommunicerade ansikte-mot-ansikte.

Resultatet bidrar med kunskap kring hur sättet att kommunicera påverkar samverkan i grupp vid krissituationer. Vidare ger det ett inlägg i debatten om hur kommunikation bör organiseras under insats.

Ida Roslund, Lund 2020

Civilingenjörsprogrammet i Riskhantering
Lunds Tekniska Högskola